

KINNITAN

Raul Kell

juhatuse liige

18. mai 2020. a

Tugev Partner OÜ (edaspidi *koolitaja*)

Registrikood:11661940

Õppekava nimetus: T-kategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava

1. Õpetamise korralduslikud alused

Õppekava koosneb teoriaõppest ja sõiduõppest. Õppetundide kogumaht on vähemalt 60 tundi, millest vähemalt 50 tundi on auditoorset tööd ja vähemalt 10 tundi on sõiduõpet. Kui õpilasel on eelnevalt B kategooria mootorsõiduki juhtimisõigus, on õppekava kogumaht vähemalt 35 tundi, millest vähemalt 25 tundi on auditoorset tööd ja vähemalt 10 tundi on sõiduõpet. Kui õpilasel puudub B kategooria auto juhtimisõigus, tuleb koolituskursuse käigus läbida „Liiklusseaduse” § 100 lõike 8 kohane esmaabikoolitus. Õppetöö käigus viiakse läbi vahekontrollid ja antakse hinnang koolitusel omandatud teoreetiliste ja praktiliste teadmiste ning oskuste kohta. Vajadusel võimaldatakse lisaõpet. Osavõtt auditoorsetest tundidest ja õppesõidutundidest on õpilasele kohustuslik.

2. Tegevused ja meetodid õppeväljundite saavutamiseks

Õpetajad kasutavad erinevaid õppemeetodeid auditoorsetes- ja õppesõidutundides. Meetoditeks on loeng, rühmatöö, oma kogemuste jagamine, probleemülesannete püstitamine ja nende lahendamine.

3. Hindamismeetodid ja -kriteeriumid

Õppekava läbimise eelduseks selles määratud õpiväljundite saavutamine. Õpiväljundite saavutamist teoriaõppes kontrollib õpetaja selle läbimise järel individuaalselt, õpilasele esitatud küsimustiku (vahekontroll) põhjal. Iga küsimustik (vahekontroll) sisaldab 40 avatud küsimust. Õpiväljundite saavutamise lävendiks on, et õigesti on vastatud 35 valikküsimusele. Enne teise osa viimast sõidutundi peab olema õpilasel läbitud teoriaõppe kohta kontroll test, mis sisaldab 60 küsimust. Õpiväljundite saavutamise lävendiks on, et õigesti on vastatud 54-le valikvastustega küsimusele. Teise osa vahekontroll loetakse sooritatuks, kui on edukalt sooritatud teooria kontroll test. Kontroll test tuleb sooritada uuesti, kui sõiduõpet ei lõpetata 30 päeva jooksul

Küsimustele vastamine toimub autokooli õppeklassis, abimaterjali kasutamata. Õpiväljundite saavutamist sõiduõppes kontrollib sõiduõpetaja iga teema lõpus, õpilasele antud sõiduülesande tulemuste põhjal. Õpetaja ja õpilane analüüsivad ülesande täitmise tulemuslikkust ja koos jõutakse ühise otsuseni õpiväljundite saavutamise kohta. Kasutatakse mitmeeristavat hindamist, kus tulemuseks märgitakse „Sooritas” (S) või „Ei sooritanud” (ES).

4. Juhi jätkuõpe

Pärast iga kolmandat mittesooritatud sõidueksamit maanteeametis peab isik läbima mootorsõidukijuhi koolitaja juures jätkuõppe. Jätkuõppe sisu määrab koolitaja lähtuvalt sõidueksami mittesooritamise põhjustest. Jätkuõppe minimaalne maht on kaks sõidutundi.

Jätkuõppe läbimist tõendab koolituskursuse tunnistus ning koolitaja elektrooniliselt esitatud andmed liiklusregistris.

5. T- kateegoria mootorsõiduki juhi õppekava õppeained ja sõiduteemad

Tabel 1

Teooriaõpe			Sõiduõpe		
Jrk nr	Õppeainete nimetus	Õppetunde	Jrk nr	Sõiduteemad	Sõidutunde
1.	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses	14	1.	Masina käsitlemine Vahekontroll	4
2.	Masina ehitus	14			
3.	Masina korrashoid, töökaitse ja ohutustehnika	6			
4.	Liiklusohutus Vahekontroll	8			
TTÕ	Täiendav teooriaõpe	Vastavalt vajadusele	TSÕ.	Täiendav sõiduõpe	Vastavalt vajadusele
			2.	Sõit liikluses	5
5.	Liikluspsühholoogia	4			
6.	Liiklusalased lisanõuded ja eeskirjad	4	3.	Sõit erioludes	1
TTÕ	Täiendav teooriaõpe	Vastavalt vajadusele	TSÕ	Täiendav sõiduõpe	Vastavalt vajadusele
Teooriaõpet kokku		50	Õppesõitu kokku		10

Vastavalt Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrusele nr. 57 „Traktori-, liikurmasina- ja masinrongijuhi liiklusalased kvalifikatsiooninõuded, ettevalmistamise tingimused ja kord, eksamineerimise ning temale juhtimisõiguse andmise kord, nõuded eksamisõidukile ja õppekava” § 9 6. lõikele.

Juhul kui õpilasel on eelnevalt B-kategooria auto juhtimisõigus, siis võib vähendada nii teooriaõppe kui ka sõiduõppe mahtu 50% võrra.

6. T- kategooria mootorsõiduki juhi õppekava õppeained ja sõiduteemad B-kategooria olemasolul

Tabel 2

Teoriaõpe			Sõiduõpe		
Jrk nr	Õppeainete nimetus	Õppetunde	Jrk nr	Sõiduteemad	Sõidutunde
1.	Liiklusreeglid ja käitumine liikluses	6	1.	Masina käsitlemine. Vahekontroll.	4
2.	Masina ehitus	8			
3.	Masina korrashoid, töökaitse ja ohutustehnika	4			
4.	Liiklusohutus. Vahekontroll.	3			
TTÕ	Täiendav teooriaõpe	Vastavalt vajadusele	TSÕ	Täiendav sõiduõpe	Vastavalt vajadusele
			2.	Sõit liikluses	5
5.	Liikluspsühholoogia	2			
6.	Liiklusalased lisanõuded ja eeskirjad	2	3.	Sõit erioludes	1
TTÕ	Täiendav teooriaõpe	Vastavalt vajadusele	TSÕ	Täiendav sõiduõpe	Vastavalt vajadusele
Teoriaõpet kokku		25	Õppesõitu kokku		10

7. ÕPPEAINETE TEMAATILINE PLAAN

1. Liiklusreeglid ja käitumine liikluses

1. Teema hõlmab alljärgnevat alateemasid:

1.1. Juhi kohustused:

- 1) üldkohustused;
- 2) kohustused jalakäija ohutuse tagamisel;
- 3) jalakäija ja sõitja kohustused;
- 4) keskkonnakaitsekohustused;
- 5) eritalituse sõiduki eridigused;
- 6) juhi tegutsemine liiklusõnnetuse korral.

1.2. Liiklusreeglite nõuded, liikluskorraldusvahendite tähendus, teendamise kohustus ja kiirusepiirangud, teetüüpide iseloomulikud iseärasused ja teetüüpide kohta kehtivad nõuded.

1.3. Tegurid, mis mõjutavad eri tee- ja ilmaoludes sõiduki ohutut piki- ja külgvahet ning peatumisteedonda.

1.4. Sõiduki asukoht liikluses:

- 1) sõidu alustamine ja manöövrid;
- 2) sõit ristmikel.

1.5. Ohud, mis on tingitud mitmesuguste masinate juhtimise ja liikumise eripärast, masinate massist, teljekoormusest, mõõtmetest, konstruktsioonist ja kasutusala, nende juhtide vaateväljade erinevusest ja masinate liikumiskiirusest.

1.6. Mõõdasõit.

1.7. Peatumine ja parkimine.

1.8. Raudteeülesõidukoha ületamine.

1.9. Tulede kasutamine.

1.10. Õppesõit masinaga.

1.11. Masina pukseerimine.

2. Nõuded masina tehnoseisundile ja varustusele.

2.1. Õpetatavate alateemade eesmärk on selgitada õpilasele liiklusreegleid, käitumist erinevates liiklus- ja ilmastikuoludes.

3. Selle teema läbimisel peab õpilasel olema ülevaade:

- 1) liiklusreeglitest;
- 2) juhi tegevusest enne sõidu, manöövri või peatumise alustamist;
- 3) juhi kohustustest ning ametiisikute volitustest ja tegevusest.

Vajalikud õppevahendid on kooli õppematerjal, liiklusseadus, liiklustestid.

2. Masina ehitus

1. Teema hõlmab alljärgnevat alateemasid:

1.1. Masina mootor:

- 1) mootori üldehitus;
- 2) mootoriplokk;
- 3) vāntmehhanism;
- 4) gaasijaotusmehhanism;
- 5) toitesüsteem;
- 6) jahutussüsteem;
- 7) õlitussüsteem;
- 8) käivitussüsteem;
- 9) elektrisüsteem;
- 10) mootorite rikked.

1.1.1. Õpitavate alateemade eesmärk on õpilasele selgitada masina mootori erinevate

süsteemide töötamise põhimõtteid.

1.1.2. Selle õppeteema läbimisel peab õpilane olema võimeline:

- 1) kirjeldama siseõlemismootori töösüklit;
- 2) selgitama toitesüsteemi tööd;
- 3) kirjeldama jahutus- ja õlitussüsteemi tööd;
- 4) analüüsima elektrisüsteemi tööprintsipe;
- 5) selgitama mootori valest eksploatatsioonist tulenevaid rikkeid.

1.1.3. Vajalikud õppevahendid on selgitavad skeemid, kooli õppematerjal, slaidiprogrammid jne.

1.2. Masina jõuülekanne, rool, veermik, pidurisüsteem, valgustusseadmed, elektriseadmestik, tööseadmed ja lisaseadmed:

- 1) masina jõuülekanne ja sidurite põhiosade tööprintsibid;
- 2) käigukastide ja sildade ehitus;
- 3) pea- ja lõppülekanne;
- 4) masina rooli ja veermiku ehitus;
- 5) masina juhthoobade kasutamine;
- 6) pidurisüsteem;
- 7) pneumosüsteem;
- 8) hüdraulilise rippsüsteemi üldehitus;
- 9) hüdropump;
- 10) jaotur;
- 11) jõusilinder, õlipaak ja armatuur;
- 12) riputusseade;
- 13) lisatööseadmed;
- 14) elektriseadmete skeem;
- 15) energiasüsteem;
- 16) käivitussüsteem;
- 17) kontrollmõõteriistad;
- 18) valgustus- ja signaalseadmed;
- 19) elektrisüsteemide rikked ja nende avastamine.

1.2.1. Õpitavate alateemade eesmärk on õpilasele selgitada masina jõuülekanne, rooli, pidurisüsteemi, valgustusseadmete, elektriseadmestiku, tööseadmete ja lisaseadmete erinevate

osade töötamise põhimõtteid.

1.2.2. Selle teema läbimisel peab õpilane olema võimeline:

- 1) defineerima jõuülekanne ja siduri põhiosade tööprintsipe;
- 2) visandama käigukasti ja sildade ehitusprintsibid;
- 3) selgitama rooli, veermiku, pneumo- ja pidurisüsteemi ehitust ja tööprintsipe;
- 4) kirjeldama juhthoobade kasutamist;
- 5) selgitama hüdraulilise rippsüsteemi üldehitust ja tööseadmeid;
- 6) selgitama riputusseadme ja lisatööseadmete ehitust ja tööprintsipe;
- 7) kirjeldama valgustusseadmete ja muude elektriseadmete ehitust- ja tööprintsipe.

Vajalikud õppevahendid on kooli õppematerjal, slaidiprogrammid.

3. Masina korrashoid

1. Teema hõlmab alljärgnevaid alateemasid:

- 1) tehnohooldetööd;
- 2) mootori koostute kontrollimine;
- 3) jõuülekanne, veermiku ja rooli koostute kontrollimine;
- 4) kütus, määrdeained, jahutusvedelikud, pidurivedelikud, konserveerimismäärdeained;

- 5) masinate kasutamine külmal ajal;
- 6) masinate hoiustamine.

2. Õpitavate alateemade eesmärk on õpilasele selgitada masinate korrashoiu põhimõtteid.

3. Selle teema läbimisel peab õpilane olema võimeline:

- 1) kirjeldama masinate korrashoiu süsteemi;
- 2) kirjeldama masinate sissetöötamise, diagnoosimise ja tehnohoolduse läbiviimise põhimõtteid ja selle vajadust;
- 3) kirjeldama kütuse, määrdeainete, pidurivedelike, konserveerimismäärdeainete ja jahutusvedelike omadusi ja nende kasutamist praktikas;
- 4) kirjeldama masinate hoiustamise vajalikkust ja selle teostamist, masinate eksploatatsiooni erinevates kliimatingimustes.

Vajalikud õppevahendid on skeemid, graafikud, instruksioonid, seadmed ja vahendid.

4. Ohutustehnika, tuleohutus ja töökaitse

1. Teema hõlmab alljärgnevaid alateemasid:

- 1) töötervishoiu, tööohutuse ja tööõiguse alused;
- 2) ohutustehnika ja tööohutuse nõuded masinate ja põllutööriistadega töötamisel;
- 3) ohutustehnika ja tööohutuse nõuded kütte- ja määrdeainete, taimekaitsevahenditega ja elektriseadmetega töötamisel, masina tehno seisundi kontrollimine;
- 4) ohutusnõuded diiselmootori käivitamisel;
- 5) üldised ohutusnõuded masina agregaadiga liikumisel;
- 6) masina hooldamise ohutusnõuded;
- 7) veotööde ohutusnõuded;
- 8) tuleohutusmeetmed.

2. Õpitavate alateemade eesmärk on selgitada õpilasele tööõiguse ja ohutustehnika aluseid.

3. Selle õppeteema läbimisel peab õpilane olema võimeline:

- 1) kirjeldama ohutusnõudeid masinate ja põllutööriistadega töötamisel;
- 2) kirjeldama ohutusnõudeid kütte- ja määrdeainete, taimekaitsevahendite kasutamisel ja elektriseadmetega töötamisel;
- 3) kirjeldama tuleohutusnõudeid.

Vajalikud õppematerjalid on juhendid, kooli õppematerjal jm.

5. Liiklusohutus

1. Teema hõlmab alljärgnevaid alateemasid:

- 1) põhieeldused juhi ohutule tegevusele liiklusolukordades;
- 2) liiklejate vaheline suhtlemine;
- 3) ohuolukorra ettenägemine;
- 4) olukorra hindamine;
- 5) juhi ohutu tegevus liiklusolukordades;
- 6) sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil;
- 7) ohuolukorra kiirus;
- 8) liiklusõnnetused ja kahjustused, juhi tegutsemine liiklusõnnetuse korral;
- 9) ohutegurid pukseerimisel.

2. Õpitavate alateemade eesmärk on anda õpilasele teadmised liiklusohutusega seonduvast.

3. Selle õppeteema läbimisel peab õpilane olema võimeline:

- 1) vältima ohutunnetuse riskile minekut;
- 2) omama oskust hoiduda ohuolukordade tekitamisest ja nendesse sattumist;

- 3) omama oskust ohuolukorrast võimalikult ohutult väljuda;
 - 4) omama oskust tegutseda liiklusõnnetuse korral.
- 4 Vajalikud õppevahendid on liiklusseadus, liiklustestid, videofilmid.

6. Teema: Liikluspsühholoogia

1. Teema hõlmab alljärgnevat alateemasid:
 - 1) üldmõisted ja juhi tegutsemise skeem;
 - 2) inimese psühhofüsioloogilised omadused;
 - 3) tegurid, mis mõjutavad liiklusohutust;
 - 4) erilised isikuomadused (agressiivsus, impulsiivsus, ameti- ja isikuasenduse rõhutamine, pingesündmused liikluses, pingesündmuse mõiste ja olemus ning mõju liiklusohutusele);
 - 5) juhi valmisolek liikluses osalemiseks;
 - 6) sotsiaalsed tegurid (sh grupisurve);
 - 7) tegutsemisvõimet vähendavad tegurid (väsimus, alkoholi ja narkootiliste ainete mõju, mobiiltelefoni kasutamine sõidu ajal).

Õpitavate alateemade eesmärk on anda õpilasele üldteadmised liikluspsühholoogiast, inimese psühhofüsioloogiliste omaduste, liiklusohutust mõjuvate tegurite ja isikuomaduste kohta.

2. Selle õppeteema läbimisel peab õpilases kujunema:
 - 1) lugupidav hoiak teiste liiklejate ja looduskeskkonna suhtes, oskus hinnata ja endas arendada liikluskultuuri (olukorra ettenägemise võimet, arukust, otsustusvõimet, vastutustunnet);
 - 2) teadmised juhile vajalike võimete kohta;
 - 3) oskus täielikult rakendada oma võimeid ohuolukorra tekkimisel.Vajalikud õppevahendid on liiklusseadus, liiklustestid, videofilmid.

7. Teema: Liiklusalased lisanõuded ja eeskirjad

1. Teema hõlmab alljärgnevat alateemasid:
 - 1) keskkonnakaitse ülesanded ja kohustused;
 - 2) keskkonnakahjulike jäätmete nõuetekohane likvideerimine;
 - 3) liikluskindlustuse süsteem;
 - 4) haldus-, tsiviil- ja kriminaalvastutuse kohaldamine liiklusega seotud rikkumistes;
 - 5) sõidukite registreerimise kord;
 - 6) nõuded suur- ja/või raskeveose kohta.
2. Õpitavate alateemade eesmärk on õpilasele selgitada neid õigusakte, mis määravad juhi ohte ennetava ja keskkonda säästva hoiaku.

Vajalikud õppevahendid on lisanõudeid selgitavad õigusaktid ja nende kommentaarid.

8. JUHI ÕPPESÕIT

Teema hõlmab järgnevaid teemasid:

1. Masina käsitsemine:

- 1) ohutustehnika masinate käivitamisel ja sõitmisel; erinevate masinamarkide juhtimishoobade tutvustamine ja mootori käivitamine;
- 2) põhilised juhtimisvõtted;
- 3) masinaga manööverdamine erinevate käikude kasutamisel;
- 4) sõit haagise või agregaadid juurde, haakimine ning sõit haakeseadmetega.

2. Sõit liikluses:

- 1) sõit liiklusvoos;
- 2) ristmike ületamine;
- 3) sõit ühesuunalisel teel;
- 4) peatumine ja parkimine;
- 5) möödasõit ja tagasipööre;
- 6) vähekaitstud liiklejad.

3. Sõit erioludes:

- 1) sõit udus, vihma ja lumesajus;
- 2) sõit pimedajal;
- 3) sõit libedal teel.

Õpitavate teemade eesmärk on anda õpilasele praktilisi oskusi ja kogemusi masinate käivitamiseks ja nendega sõitmiseks. Teema läbimisel peab õpilane olema võimeline:

- 1) kirjeldama ohutustehnika nõudeid masinate käivitamisel ja sõitmisel, tunda juhtimishoobasid ja käivitama masinaid;
- 2) juhtima masinaid ohutult;
- 3) masinaga manööverdama;
- 4) haakima haagiseid või agregate ja nendega sõitma.

Vajalikud õppevahendid on erinevad masinad, haagised ja haakeseadmed.